

ธนาคารออมสิน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สื่อสร้างสัมพันธ์ สรรค์สร้างสังคม

ฉบับที่ ๔๐ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๘

- ๑ การเดินทางไปในทิวทัศน์ที่ถูกต้อง มีโอกาสรอดกว่าการเดินทางเวียนหลงทางอยู่กลางป่า รอทวดามาโปรด
- ๒ เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมภาคตะวันออก กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และภาคใต้ชายแดน
- ๓ สังคมสูงวัย: โลกพระศรหรือริยมตโตรจะมาถึงไวกว่าที่คิด
- ๔ นักสืบอาหารพื้นที่
- ๕ การขับเคลื่อนพลังบวร “บ้าน วัด โรงเรียน” บ่มเพาะเด็กและเยาวชนด้วยหลักธรรม
- ๖ วุฒิมหาสารคาม รุ่นใหญ่ สู่วัยพลิบาน เยาวชน สืบสานงานศิลปที่นสยาม
- ๗ อุทกปากัด (ธรรมบุญหมู่บ้าน) ๙ ดี ปลุกฝังจิตสำนึกดีให้เยาวชน สุวีทิสสร้างสันติสุขชายแดนภาคใต้ที่มั่นคงยั่งยืน

บทบรรณาธิการ

เมื่อกลางเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา มูลนิธิพัฒนาไท และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ร่วมจัดประชุมระดมความคิดเห็นแนวทางการขับเคลื่อนงานที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาระดับภาคและระดับกลุ่มจังหวัด ของวุฒิสภาสภานิติบัญญัติ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และภาคใต้ฝั่งอันดามัน ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และตรัง ผลสรุปจะเป็นอย่างไร รอติดตามฉบับหน้า

สำหรับเนื้อหาสาระฉบับนี้ เริ่มจากผลสรุปการประชุม **“เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาวุฒิสภาสภานิติบัญญัติ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และภาคใต้ชายแดน”** ที่จะร่วมกันขับเคลื่อนในกิจกรรม/โครงการ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และบทความผลการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภา ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชน ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย **“นักสืบอาหารพื้นถิ่น”** วุฒิสภา จังหวัดอุดรธานี สนับสนุนการอนุรักษ์พืชผักสมุนไพรพื้นถิ่นในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผ่านฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ **“การขับเคลื่อนพลังบวร “บ้าน วัด โรงเรียน” บ่มเพาะเด็กและเยาวชนด้วยหลักธรรม”** วุฒิสภา จังหวัดหนองคาย ขับเคลื่อนงานด้วยพลังบวร โดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดีของสังคม ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ **“วุฒิสภา รุ่นใหญ่ สู่วัยผลิบัน เยาวชนสืบสานงานศิลป์ถิ่นสยาม”** เป็นอีกหนึ่งบทบาทของวุฒิสภา กรุงเทพฯ ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปปะการแสดงโขน โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ ส่งเสริมและฝึกฝนเยาวชนในชุมชนจนเชี่ยวชาญ สามารถแสดงในงานสำคัญต่าง ๆ และเป็นรายได้เสริม และ **“ฮุกุมปากัด (ธรรมนูญหมู่บ้าน) ๙ ดี ปลุกฝังจิตสำนึกดี**

ให้เยาวชน สู่วิถีสร้างสันติสุขชายแดนภาคใต้ที่มั่นคง ยั่งยืน” วุฒิสภา จังหวัดปัตตานี สนับสนุนทางวิชาการ ในการนำฮุกุมปากัด (ธรรมนูญหมู่บ้าน) ๙ ดี มาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรมในสถานศึกษา มุ่งเน้น การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี มีปัญญา นำไปสู่การสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ ยังมีบทความสาระน่ารู้ที่น่าสนใจไม่ควรพลาด ๒ เรื่อง **“การเดินทางไปในทิศที่ถูกต้อง มีโอกาสรอดกว่าการเดินทางเวียนหลงทางอยู่กลางป่า รอเทวดามาโปรด”** กล่าวถึงสาเหตุที่คนไทยต้องเร่งปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อนำสังคมไปสู่ทิศทางที่ปรารถนา และบทความพิเศษ **“สังคมสูงวัย: โลกพระศรีอริยเมตไตรยจะมาถึงไวกว่าที่คิด”** ชี้ให้เห็นถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยที่ทุกคนต้องมุ่งมั่น และร่วมกันสร้างสังคมใหม่ที่เอื้ออาทร และเป็นชุมชนเข้มแข็ง รวมทั้ง **“คอลัมน์เล็บเรียงเคียงรั้ววุฒิสภา”** ที่บอกเล่าเรื่องราวข่าวสารความเคลื่อนไหวของวุฒิสภา ให้สาธารณชนได้รับรู้รับทราบ

ขณะนี้ สถานการณ์โควิด-๑๙ ของไทยกลับมาแพร่ระบาดเพิ่มอีกครั้ง พบผู้ติดเชื้อมากขึ้น ตั้งแต่ต้นปีถึงปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๘ พบผู้ติดเชื้อสะสมประมาณ ๒๒๐,๐๐๐ ราย เสียชีวิต ๕๒ ราย จากปัจจัยที่สำคัญ คือ ฤดูฝน อากาศเย็นและชื้น เชื้อไวรัสแพร่กระจายได้นานขึ้น คนกลับมาใช้ชีวิตปกติ และมีการทำกิจกรรมร่วมกันและใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยมีได้ป้องกันหรือระมัดระวังตัวเช่นครั้งก่อน จึงขอให้วุฒิสภาทุกท่านรักษาสุขภาพให้แข็งแรง หลีกเลี่ยงการอยู่ร่วมกันในสถานที่แออัดหรือเสี่ยงต่อการติดเชื้อ การสัมผัสมือ และการอยู่ใกล้ชิดกัน รักษาระยะห่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น และปฏิบัติตามหลักสาธารณสุข เพื่อช่วยกันป้องกันและลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโควิด ไม่ให้มากไปกว่านี้ สวัสดิ์ค่ะ

โดย ธรรมรักษ์ การพิศิษฏ์

กรรมการ มพท. ประธานมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบาย
และประธานคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ สมาคมข้าราชการ
อาวุโสแห่งประเทศไทย

การเดินทางไปในทิศทางที่ถูกต้อง มีโอกาสรอด กว่าเดินวนเวียนหลงทางอยู่กลางป่า รอทวดมาโปรด

เดือนพฤษภาคมนี้ ผมมีอายุสี่มิตาอยู่ในโลกใบใหม่ ยุค AI แห่งความโกลาหลที่ผมไม่เคยพบเห็นมาก่อน ในวัย ๘๔ ปี ครบเจ็ดรอบ

ผมพยายามอย่างยิ่งที่จะเจริญสติให้อยู่กับปัจจุบัน อดีตที่ผ่านมาเป็นเพียงบทเรียนหรือความทรงจำ ที่ไม่อาจนำมายึดติดใช้เป็นหลักในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพในช่วงที่เหลืออยู่ได้ ผมกำลังเดินทางในขั้นปลายของชีวิต ในโลกที่เปรียบเสมือนดินแดนใหม่ที่ไม่เคยมีใครรู้จักมาก่อน (Terra Incognita) การเดินทางไปสู่อนาคตไม่มีแผนที่ให้เดินเป็นเส้นตรง คิดแบบเดิม ๆ ทำแบบเดิม ๆ ได้อีกต่อไปแล้ว

ที่จริงสัญญาณที่บอกว่า เราต้องเร่งปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ของศตวรรษที่ ๒๑ มั่นเดือนเรามาตั้งหลายสิบปีแล้ว ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ซึ่งหลาน ๆ ผม ยังไม่เกิด

สิบกว่าปีที่ผ่านมา เราอยู่อยู่กับที่ ยิ่งแก่ตัวเข้าสู่สังคมของผู้สูงวัยก็ยิ่งจนลง ถอยหลังลงคลอง เข้าป่า หาทางออกไปสู่การพัฒนาที่สูงขึ้นไม่ได้ ไม่ยอมปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ให้เอื้อต่อการพัฒนา เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนส่วนใหญ่อย่างจริงจัง ยังยึดติดกับกรอบคิดของรัฐ ข้าราชการ รวมศูนย์อำนาจภายใต้ระบบอำนาจคือธรรม มิใช่ธรรม

คืออำนาจอย่างเหนียวแน่นตลอดมา กรณีแผ่นดินไหว ตึก สตง. พัง เป็นตัวอย่างชัดเจนถึงความสลับซับซ้อนของระบบรัฐราชการในเชิงโครงสร้าง อันเป็นสาเหตุที่มาของปัญหาวิกฤตมนุษยชนไทยแทบทุกด้าน

รัฐไทยที่ผ่านมา มีรัฐบาลเก่งกล้าสามารถชุดไหนบ้าง ที่แม้จะมีอำนาจล้นฟ้า ก็ปราบโกงไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับการร่วมมือร่วมใจกันในทุกภาคส่วนของสังคม รัฐไทยในยามนี้ จึงเคืองกว้างยังหาทิศทางเดินไปทางไหนไม่เจอ บ้างก็จะไปทางขวา บ้างก็จะไปทางซ้าย บ้างก็ไปทั้งซ้ายทั้งขวา ผสมผสาน ประสานประโยชน์กันหลากหลายสี หลายแนวคิด หลายเผ่าพันธุ์

ความหลากหลาย (Diversity) น่าจะเป็นเรื่องที่ดี แต่มั่นยุ่งเหยิง เป็นสิ่งติดแห วนอยู่กับที่ ความมั่นคงของสังคมถูกเขาจะกร่อนบ่อนทำลายลงไปเรื่อย ๆ เพราะขาดความเป็นเอกภาพ (Unity within

Diversity) หรือจุดมุ่งหมายเพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืนในอนาคต ร่วมกันตามหลักธรรมชาติ

ในระยะเวลาที่ผ่านมาสามปี ผมมี Digital Footprint แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมในเวทีต่าง ๆ มากมาย ในวาระโอกาสต่าง ๆ ที่อำนวย เพื่อสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปในทิศทางที่พึงปรารถนาในอนาคต ได้เรียนรู้บทเรียนสำคัญว่า ในสังคมใด ๆ นั้น การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ต้อง **หนึ่ง** มีผู้นำและแนวร่วมที่สนับสนุนที่เชื่อถือศรัทธา ประมาณร้อยละ ๓๐ ของคนในองค์กร **สอง** มีผู้ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงของผู้นำในองค์กรอยู่อีกเท่า ๆ กัน อีกร้อยละ ๓๐ **สาม** อีกราวร้อยละ ๔๐ มักจะจัดอยู่ในพวกนั่งดูบนรั้ว บนภู ดูเสียกั๊กกัน **สี่** การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้นำสร้างการเปลี่ยนแปลงได้สำเร็จ ด้วยการให้รางวัลผู้สนับสนุน และลงโทษผู้ต่อต้านอย่างรุนแรงตรงไปตรงมา (ผู้นำเงินทำได้ผลดีมาก) และ **ห้า** บรรดาผู้นั่งดูอยู่บนรั้วที่เหลือ ร้อยละ ๔๐ จะหันมาสนับสนุนร่วมมืออย่างเต็มที่

เรายังติดอยู่ในกับดัก วนเวียนอยู่ที่เดิม เพราะมีแต่ผู้นำประเภทบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (Manipulate Power) ให้รางวัลปูนบำเหน็จ ทั้งลาก ยศ สรรเสริญ แก่บรรดาผู้สนับสนุน การไม่ยอมเปลี่ยนแปลงวิธีคิด แล้วยังลงโทษบรรดาผู้ให้การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงเสียด้วย

เมื่อมองจากความเป็นจริงในสังคมไทย ที่ยังขาดผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นที่เชื่อถือศรัทธา ซื่อตรง สุจริต เทียงธรรม และมีความรู้ความสามารถ เราคงจะทำอะไรกันไม่ได้ นอกจากค่อย ๆ เรียนรู้จากความเจ็บปวด ทุกข์ยากอันเกิดขึ้น จะมากน้อยก็ตามเหตุ และปัจจัย หวังว่าเมื่อเห็นทุกข์ ดวงตาจะเห็นธรรม ปรับวิธีคิด วิธีปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความเป็นจริงกันมากขึ้น

สำหรับผมเองนั้น การเปลี่ยนแปลงต้องเริ่มจากตนเอง เพราะมีอำนาจที่จะทำได้ด้วยการยอมรับการเปลี่ยนแปลง และจัดการกับการเปลี่ยนแปลง ด้วยการวางจุดหมายของการดำรงชีวิตในสังคมผู้สูงวัย ให้ก้าวมันทันโลก พยายามพัฒนาขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ทั้งทางมิติกายและจิตใจ ด้วยการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ให้พึ่งตนเองได้

เมื่อสามารถเป็นที่พึ่งพาตนเองได้ ก็จะเป็นผู้สูงวัยที่ไม่เป็นภาระกับครอบครัว และยังเป็นพึ่งพาพึ่งพิงอิงกัน ในสังคมได้ โดยมีเป้าหมายสำคัญหรือภาพความสำเร็จที่ต้องการ คือ แก่ช้า เจ็บเร็ว ตายเร็ว ด้วยวิธีการก้าวมันทันโลกอย่างสมดุลทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งสรุปออกมาในลักษณะวิสัยทัศน์ของตนเอง ดังนี้

จุดมุ่งหมายในชีวิต (Core Purpose and Value) มุ่งพัฒนาตนเองให้ก้าวมันทันโลก พึ่งตนเองได้ เป็นที่พึ่งพาและพึ่งพิงอิงกันในครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรวม

พันธกิจ (Mission) เรียนรู้ตลอดเวลา ปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ทั้งการใช้ประโยชน์จากโอกาส และรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

เป้าหมายสุดท้ายที่ต้องการบรรลุผล (Final Goal) แก่ช้า ๆ ไม่เจ็บป่วยยืดเยื้อ ไม่นอนติดเตียงยาวนาน และสิ้นชีพไปโดยเร็ว (ป่วยแล้วตายไปเลย)

ผมคงไม่บังอาจไปอบรมสั่งสอน แนะนำ วางแผน วางแนวทางการพัฒนาให้ใครปฏิบัติได้อีกแล้วในยามนี้ เพียงแค่เขียนบันทึกเจตนารมณ์ของตนเองในลักษณะ Digital Footprint เป็นแนวทางลงมือปฏิบัติ และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนตัว ถ้าทำได้จริง ก็น่าจะ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้ ก้าวมันทันโลก แก่ช้า เจ็บเร็ว แล้วตายโดยเร็ว พึ่งตนเองได้ เป็นที่พึ่งพาและพึ่งพิงอิงกันในครอบครัว/ชุมชน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ชั่วอายุขัย

เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรผสม

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และภาคใต้ชายแดน

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยกองยุทธศาสตร์การพัฒนาคความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม (กสท.) ร่วมกับมูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรผสม กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และภาคใต้ชายแดน” เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มการทำงานและสร้างเครือข่ายการทำงานในระดับพื้นที่ของอุตสาหกรรมเกษตรผสม ที่มีประเด็นขับเคลื่อนที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเป้าหมายของกลุ่มจังหวัด โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา) เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๘ ณ โรงแรมชฎา แอท นคร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๔๐ คน ภาคใต้ชายแดน (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘ ณ โรงแรมคริสตัล หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๕๕ คน

รูปแบบการประชุม ใช้เวลา ๑ วัน ช่วงเช้า นางสาววรรณ

พลิกามิน รองเลขาธิการฯ สศช. และเลขาธิการ มพท.

นำเสนอประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด จากข้อมูลเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค แผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัด โครงสร้างประชากร ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) พร้อมทั้งปัญหา

และความท้าทาย และการขับเคลื่อนงานของอุตสาหกรรมเกษตรผสม ต่อจากนั้น

เป็นกระบวนการกิจกรรมสัมพันธ์ เพื่อเรียนรู้ศักยภาพและต้นทุนของอุตสาหกรรมเกษตรผสม รวมทั้งหาจุดร่วมในการขับเคลื่อนงานร่วมกัน ช่วงบ่ายเป็นการระดมความคิดเห็นกลุ่มย่อยถึงประเด็นและแนวทางการขับเคลื่อนงานระดับกลุ่มจังหวัด โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคำถามสำคัญ ผ่านเครื่องมือ 5W1H (What Who Where When Why และ How) และนำเสนอผลการระดมความคิดเห็นต่อที่ประชุม

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ และผลการระดมความคิดเห็นประเด็นและแนวทางการขับเคลื่อนงานระดับกลุ่มจังหวัด มีดังนี้

ภาพรวมการพัฒนา

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย กำหนดเป้าหมายการพัฒนาสู่ “พัฒนาการท่องเที่ยวภาคเกษตรอุตสาหกรรมชีวภาพ สู่อุตสาหกรรมและบริการที่มีคุณภาพและมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน” โดยมีประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย การพัฒนา

ด้านการเกษตร การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การค้าการลงทุน และการค้าระหว่างประเทศ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งโลจิสติกส์ เครือข่ายการสื่อสาร และพลังงาน และการพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ

คือ การเปลี่ยนแปลงสู่สังคมสูงวัย มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ ๑๙.๙ ด้านสถานการณ์พัฒนาคน มีค่า HAI อยู่ที่ ๐.๖๔๑๕ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (๐.๖๓๘๓) มิติที่มีความก้าวหน้ามากที่สุด คือ ด้านการคมนาคม

และการสื่อสาร ขณะที่มิติที่ยังต้องให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง คือ ด้านการมีส่วนร่วม รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศค่อนข้างมาก ตลอดจนสัดส่วนคนจนที่ลดลง แต่ยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

กลุ่มจังหวัดนี้มีปัญหาและความท้าทายสำคัญ ดังนี้ (๑) ประชากร เป็นสังคมสูงวัยและเด็กเกิดใหม่ลดลงอย่างต่อเนื่องในทุกจังหวัด และแนวโน้มอัตราการพึ่งพิงสูงขึ้น ซึ่งผู้สูงอายุจำนวนมากยังต้องทำงาน และเป็นกลุ่มเปราะบาง (๒) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเข้าถึงการศึกษายังเป็น

เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการ รวมทั้งธุรกิจต่อเนื่องด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและมูลค่าสูง
- พัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรหลักด้วยนวัตกรรมเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง
- ส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและปศุสัตว์หลักของภาค
- อนุรักษ์ พันธุ์ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
- พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและด่านพรมแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ให้เป็นประตูการค้าการลงทุนและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ของภาค
- เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ เป็น “แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพ แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค”

ช่องว่างสำคัญ ซึ่งปีการศึกษาเฉลี่ยและอัตราการเรียนต่อยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังรุนแรงในหลายพื้นที่ (๓) **ด้านเศรษฐกิจ** ศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวยังไม่เต็มประสิทธิภาพ อาทิ ท่าเรือ สาธารณูปโภคพื้นฐานแรงงานที่มีทักษะด้านการท่องเที่ยว และ (๔) **ด้านสิ่งแวดล้อม** การกัดเซาะชายฝั่งทะเลเพิ่มขึ้น จากการขยายตัวของกิจกรรมการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งทะเล และการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ

สถานการณ์และการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีวุฒิสภาฯ ที่ติดตามได้ ๔๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๔ ของวุฒิสภาฯ ที่ติดตามได้ในภาคใต้ โดยอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มากที่สุด ๑๒๐ คน หรือร้อยละ ๒๘.๘ และน้อยที่สุด คือ ชุมพร ๓๐ คน อยู่ในกลุ่มอายุมากกว่า ๗๕ ปี มากที่สุด จำนวน ๑๒๓ คน หรือร้อยละ ๒๙.๕ มีความเชี่ยวชาญด้านเกษตรกรรมมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการศึกษา มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด อาทิ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ห้องเรียนแห่งความสุข การถ่ายทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม การแสดงเพลงบอก/เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ชุมชนจัดการตนเองบ้านทุ่งไต่หะหะ การส่งเสริมการปลูก/แปรรูป และรณรงค์การใช้ยาสมุนไพรพื้นบ้าน/เกษตรอินทรีย์

ผลการระดมความคิดเห็น แบ่งเป็น ๕ กลุ่มย่อย ดังนี้

ด้านประชากรและสุขภาพ เน้นการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ผ่าน “โครงการสร้างนิสัยสุขภาพ สู่อายุยืน” โดยให้ความรู้ด้านสุขภาพที่ปฏิบัติได้ง่ายแก่คนทุกกลุ่มวัย ซึ่งวุฒิสภาฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำเนินการในพื้นที่ต้นแบบที่ดำเนินงานอยู่ก่อนแล้ว ร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลประจำตำบล/อำเภอ/จังหวัด มูลนิธิสถาบันแพทย์แผนไทยและหมอพื้นบ้านภาคใต้

ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดำเนินการใน ๒ กิจกรรม ได้แก่ (๑) **การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน** เพื่อสร้างกระบวนการให้เด็กและเยาวชนเป็นคนที่มีความดีนำความรู้” สามารถนำทักษะและความรู้ไปประกอบอาชีพได้ โดยวุฒิสภาฯ จังหวัดนครศรีธรรมราชและสงขลา เป็นแกนนำ ร่วมกับหน่วยงานฝ่ายปกครองระดับจังหวัดและพื้นที่ และภาคประชาชน และ (๒) **การพัฒนาทักษะชีวิตเด็กประถมศึกษาให้เป็นคนเก่ง ดี มีสุข** โดยเฉพาะภาษาต่างประเทศ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และจิตสำนึกที่ดี โดยวุฒิสภาฯ จังหวัดนครศรีธรรมราชและสงขลา นำร่องในพื้นที่ของตนเอง ร่วมกับสถานศึกษา หน่วยงานด้านการศึกษา ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนในพื้นที่

ด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อสุขภาพ รวมทั้งสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง ๓ จังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย โดยวุฒิสภาฯ ทั้ง ๓ จังหวัด ดำเนินการในพื้นที่ตนเอง ร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พาณิชย์/เกษตร/หอการค้าจังหวัดมหาวิทยาลัยในพื้นที่ สภาเกษตรกร และกลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการปัญหาขยะให้เป็นขยะฐานศูนย์ โดยวุฒิสภาฯ ทั้ง ๓ จังหวัด ขยายผลการบริหารจัดการขยะจากพื้นที่ต้นแบบที่ประสบความสำเร็จไปยังโรงเรียนที่มีศักยภาพ และความพร้อมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคประชาชน และผู้ประกอบการ

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ และผลการระดมความคิดเห็นประเด็นและแนวทางการขับเคลื่อนงานระดับกลุ่มจังหวัด มีดังนี้

ภาพรวมการพัฒนา

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มุ่งเน้นการเป็น **“ฐานเศรษฐกิจชายแดนที่มั่นคง บนสังคมพหุวัฒนธรรม”** โดยมีประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงเพื่อการส่งออก พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองชายแดน เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม บริเวณพื้นที่ตอนในของภาค ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง และสังคมพหุวัฒนธรรมในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นสินค้ามูลค่าสูง พัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม และพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนเพื่อสนับสนุนการค้าการลงทุน เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน **สถานการณ์**

การพัฒนาที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงสู่สังคมสูงวัย สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ ๑๓.๖ ดัชนี HAI ๐.๖๓๓๕ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศเล็กน้อย โดยมี**มิติด้านคมนาคมและการสื่อสาร** มีความก้าวหน้ามากที่สุด ขณะที่**มิติด้านการศึกษา** ยังเป็นจุดอ่อน รวมทั้งรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศค่อนข้างมาก ส่วนสัดส่วนคนจนสูงกว่าระดับประเทศกว่า ๕ เท่า

กลุ่มจังหวัดนี้มีปัญหาและความท้าทายสำคัญ ได้แก่ (๑) **ด้านสุขภาพและประชากร** อัตราการเกิดสูงแต่สุขอนามัยแม่และเด็กยังเป็นปัญหาสำคัญ การขาดสารอาหารและพัฒนาการล่าช้าในเด็ก ๐-๕ ปี การเจ็บป่วยและเสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (๒) **ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** ปัญหาคุณภาพการศึกษา แรงงานส่วนใหญ่ยังมีทักษะต่ำและขาดการยกระดับฝีมือแรงงาน (๓) **ด้านเศรษฐกิจ** ความยากจนยังมีแนวโน้มรุนแรง รายได้ต่อหัวน้อยกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ๓.๒ เท่า และภาคการท่องเที่ยวมีศักยภาพ แต่ยังขาดมาตรการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ และ (๔) **ด้านสิ่งแวดล้อม** อุทกภัยมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น สัดส่วนประชาชนที่ประสบภัยพิบัติสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศราว ๗ เท่า และการบริหารจัดการน้ำและระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าในพื้นที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ

สถานภาพและการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภา

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีวุฒิสภาที่ติดตามได้ ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๕ ของวุฒิสภาที่ติดตามได้ในภาคใต้ โดยอยู่ในจังหวัดปัตตานีมากที่สุด ๒๙ คน หรือร้อยละ ๔๘.๓ และน้อยที่สุดคือ นราธิวาส ๑๐ คน อยู่ในช่วงอายุมากกว่า ๗๕ ปีมากที่สุด จำนวน ๒๐ คน หรือร้อยละ ๓๓.๓ มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเกษตร มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด อาทิ การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง การขยายพันธุ์พืชและถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นถิ่น การดูแลผู้สูงอายุ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ผลการระดมความคิดเห็น แบ่งเป็น ๒ กลุ่มย่อย ดังนี้

ด้านการศึกษา การพัฒนาทักษะและความรู้การประกอบอาชีพ และการดูแลสุขภาพของคนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะเด็ก/เด็กกลุ่มเปราะบาง ให้มีทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และการเป็นพลเมืองที่ดี รวมทั้งการให้ความรู้ด้านสุขภาพและทักษะในการดูแลตนเอง โดยวุฒิสภา ดำเนินการในโรงเรียนผู้สูงอายุทั้ง ๓ จังหวัด ร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ ศูนย์การเรียนรู้ฯ ไอป้อแต มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ คุรุภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้นำท้องถิ่น

ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่ สนับสนุนการสร้างสังคมสันติสุขด้วยธรรม ๙ ดี ในการแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างตรงจุดตามหลักกฎหมายและหลักการศาสนา โดยวุฒิสภา จังหวัดปัตตานี เป็นแกนหลักในการประสาน ขับเคลื่อน และวางแผนการทำงาน ร่วมกับวุฒิสภา ทั้ง ๓ จังหวัด และภาคีเครือข่าย อาทิ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นายอำเภอ กองทัพภาคที่ ๔ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานศึกษา พัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ กรรมการอิสลามประจำมัสยิด ชุมชนท้องถิ่น และชาวบ้าน

ทั้งนี้ กรรมการ มพท. ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแปลงประเด็นการพัฒนาที่ได้จากการระดมความเห็นไปสู่การขับเคลื่อนในพื้นที่ให้บรรลุผลสำเร็จ คือ ควรเริ่มขับเคลื่อนงานในพื้นที่ที่เป็นพลังบวก ทำงานแบบเครือข่ายที่หลากหลายกับผู้ที่มีการทำงานใกล้เคียงกับตนเอง และควรสรรหาคนรุ่นใหม่เข้ามาเป็นวุฒิสภา เพิ่มขึ้นเพื่อประสานและส่งต่อของวุฒิสภา เดิมได้ทันที และมีพลังในการขับเคลื่อนงานได้มากขึ้น รวมทั้งการรวบรวมองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริงของวุฒิสภา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับคนรุ่นต่อไป

การดำเนินงานระยะต่อไป

จะดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครอบคลุมทุกกลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ จากนั้น สสช. และ มพท. จะสังเคราะห์ประเด็นการพัฒนาในพื้นที่ เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายในระดับกลุ่มจังหวัดที่เกี่ยวข้อง และขับเคลื่อนงานร่วมกัน รวมทั้งจัดทำเป็นยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานวุฒิสภา อนาคตสมองต่อไป

สังคมสูงวัย

โลกพระศรีอริยเมตไตรย จะมาถึงไวกว่าที่คิด

โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ ประเวศ วะสี
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ มพท. ประธานสถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย และราชกรสูวโส

คำพยากรณ์โบราณว่า อนาคตพระศรีอริยเมตไตรยจะบังเกิดในยุคที่มนุษย์มีความเมตตาอารีต่อกัน และเมื่อถึงยุคสังคมสูงวัย จะทำให้มนุษย์**มีความมุ่งมั่นร่วมกัน**

มนุษย์ไม่เคยมีความมุ่งมั่นร่วมกัน ล้วนแตกแยกไปคนละทางสองทาง แบบสร้างดาวคนละดวง จึงไม่มีพลังฝ่าความยากเมื่อใดที่มีความมุ่งมั่นร่วมกัน ทำอะไรก็จะสำเร็จโดยง่าย

ในขณะที่ทุกคนมีพ่อแม่ที่สูงวัยหรือกำลังจะสูงวัย และตัวเองก็จะสูงวัยตามไปด้วย ฉะนั้น จะมีความมุ่งมั่นร่วมกันในการสร้างสังคมใหม่ที่เอื้ออาทร ไม่ทอดทิ้งกัน โดยมีสิ่งสำคัญสุดยอดของสังคมใหม่ ๒ ประการ

ประการแรก นโยบายสังคมเอื้ออาทรที่ไม่ทอดทิ้งกัน โดยดำเนินการผ่านระบบการศึกษา และสามารถทำได้ทันที โดยรัฐบาลควรมีนโยบายให้นิสิตนักศึกษาที่มีประมาณ ๒ ล้านคน กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอีกหลายล้านคน เป็นอาสาสมัครไปดูแลผู้สูงอายุ สังคมก็จะอบอุ่นขึ้นทันที

ประการที่สอง ผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง พ่อแม่และลูกควรอยู่ในครอบครัวอย่างใกล้ชิด มีโอกาสดูแลซึ่งกันและกัน

เรื่องนี้จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อส่งเสริมให้มี**สัมมาชีพเต็มพื้นที่** คือทุกครอบครัวมีรายได้พอเพียง และทำงานในพื้นที่ ไม่ต้องไปรับจ้างในจังหวัดอื่นหรือประเทศอื่น ไม่ต้องทอดทิ้งครอบครัวไปไกลเช่นทุกวันนี้ ผู้สูงวัยที่อยู่ใกล้ชิดมีลูกหลานดูแลจะมีความสุขอย่างยิ่ง

ชุมชนเข้มแข็ง

ครอบครัวอบอุ่นต้องอยู่ในชุมชนเข้มแข็งอีกด้วย ชุมชนเข้มแข็ง คือ ชุมชนขนาดเล็กที่มีคนประมาณ ๕๐๐-๑,๐๐๐ คน เป็นสังคมที่อยู่ใกล้ชิดกัน โดยทุกคนมีส่วนร่วมในกิจการของชุมชนเป็นประชาธิปไตยทางตรง ประชาธิปไตยชุมชนหรือชุมชนาธิปไตยมีคุณภาพสูงกว่าประชาธิปไตยทางอ้อมในสังคมใหญ่ เพราะไม่ผ่านการซื้อเสียงขายเสียง หรือสังคมเงินเป็นใหญ่ หรือธนาธิปไตย

ชุมชนเข้มแข็งมีการพัฒนาอย่างบูรณาการ ๘ มิติ คือ **เศรษฐกิจ-จิตใจ-สังคม-สิ่งแวดล้อม-วัฒนธรรม-สุขภาพ-การศึกษา-ประชาธิปไตย** ทั้งหมดบูรณาการอยู่ในกันและกัน โดยมีสัมมาชีพเต็มพื้นที่เป็นจุดคานงัด

ชุมชนเข้มแข็งจึงเป็นสังคมในอุดมคติที่ทุกคนมีความสุข ประจวบบริบูรณ์พพาน หรือสุขภาพอย่างสมบูรณ์ เป็นชุมชนที่เหมาะสมกับการสร้างพื้นที่สำหรับผู้สูงวัยที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ไม่เหงา แต่เป็นชีวิตที่มีความสุขและสุขใจแก่ลูกหลาน เช่น โรงเรียนผู้สูงอายุ กิจกรรมออกกำลังกาย การประกอบอาชีพ การประกอบกิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมทางวัฒนธรรมและอื่น ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ ควรมี**หน่วยพยาบาลชุมชน**ในแต่ละชุมชนที่มีประชากร ๑,๐๐๐ คน ควรมีหน่วยพยาบาลชุมชน ๑ หน่วย มีพลังบุคลากร ๓ คน คือ พยาบาลวิชาชีพ ๑ คน ผู้ช่วยพยาบาล ๒ คน สามารถดูแลคน ๑,๐๐๐ คน ได้อย่างใกล้ชิดประจวบญาติ มีฐานข้อมูลของทุกคนที่พร้อมให้การพยาบาล ควบคุมโรค และสร้างเสริมสุขภาพไปพร้อมกัน รวมทั้งให้คำปรึกษาผ่านผู้ชำนาญการตามความจำเป็นในระบบโทรเวชกรรม (Telemedicine) การมีหน่วยพยาบาลชุมชนจะทำให้มีระบบสุขภาพที่เรียกว่า **“บริการใกล้บ้าน ใกล้ใจ คนไทยทุกคนได้รับการบริการใกล้ชิดประจวบญาติ ด้วยคุณภาพสูงสุด”**

ผู้สูงอายุได้รับการบริการถึงบ้าน คุณภาพชีวิตจะสูงกว่าเดินทางไกลไปแออัดยัดเยียดที่โรงพยาบาล โรงพยาบาลจะลดความแออัดยัดเยียดและสามารถให้บริการด้วยความประณีตและคุณภาพสูงขึ้น ค่าใช้จ่ายเรื่องสุขภาพของชาติจะลดลง สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จึงอยู่ในฐานะที่จะจ่ายเงินเดือนให้พยาบาลชุมชนได้อย่างสบาย วิธีนี้จะเพิ่มการจ้างงานที่มีประโยชน์ ลดความเหลื่อมล้ำได้ด้วย

ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นแก่นแกนของสังคมที่เอื้ออาทรและไม่ทอดทิ้งกัน แต่ยิ่งแต่งเติมเสริมต่อได้อีกมากและไม่ยาก เมื่อคนไทยทั้งชาติมีความมุ่งมั่นร่วมกัน และพอมองเห็นว่า สังคมยุคพระศรีอริยเมตไตรยกำลังมาถึงแล้วจึงสังคมสูงวัยจึงไม่ใช่เรื่องพึงตระหนก ตรงข้ามกลับเป็นโอกาสแห่งการสร้างสังคมใหม่ที่เอื้ออาทรและไม่ทอดทิ้งกัน

นักสืบอาหารพื้นถิ่น

ช่วงเวลาปิดภาคเรียน เด็กนักเรียนทุกคนจะได้พักผ่อน และใช้เวลาว่างทำกิจกรรมในสิ่งที่ชอบ แต่จะอย่างไรให้วันว่าง ในช่วงปิดเทอมของเด็ก ๆ เป็นเวลาที่มีคุณภาพ ทั้งเล่นสนุกและ เรียนรู้ไปด้วยกัน ที่นำไปสู่การเสริมสร้างความรู้ ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ พัฒนาการทางอารมณ์ อยู่กับธรรมชาติ และลดเวลา อยู่หน้าจอของเด็ก **นักสืบอาหารพื้นถิ่น** จึงเป็นกิจกรรม ปิดเทอมที่ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนของเด็กและ เยาวชน เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ลดพฤติกรรม การเล่นเกมหรือสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน้าจอ ที่มี ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ฟาร์มพอดี เปิดพื้นที่ ให้เด็ก ๆ ใช้เป็นฐานการเรียนรู้ มุ่งเน้นจัดกระบวนการ ให้เด็กและเยาวชนเป็นนักสืบพืชสมุนไพรพื้นถิ่น เพื่อฝึกทักษะ การสังเกต การทำงานเป็นทีม รู้และเห็นคุณค่าของทรัพยากร ที่มีอยู่รอบตัว โดยเฉพาะการใช้ทุนทางสังคมในชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และจุดประกาย ให้เกิดมุมมองที่นำไปต่อยอดการสร้างรายได้ในอนาคต ได้อีกด้วย

กิจกรรมปิดเทอมสร้างสรรค์: นักสืบอาหารพื้นถิ่น

ในปี ๒๕๖๘ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ได้จัดกิจกรรมปิดเทอม สร้างสรรค์ “นักสืบอาหารพื้นถิ่น” ภายใต้โครงการ ๑มหาวิทยาลัย ๑ชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในช่วงปิดภาคเรียนและลดพฤติกรรมการเล่นเกม ของเด็กและเยาวชน ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ประกอบกับ ได้รับการหนุนเสริมการจัดกิจกรรมจาก **คุณกันนิกา สมหวัง วุฒิสภา ธนาคารออมสิน จังหวัดอุตรดิตถ์** ที่เป็นภาคีเครือข่ายทำงานร่วมกัน มาเป็นเวลานาน เป็นสมาชิกชมรมคนรักในหลวง และทำเกษตร ทฤษฎีใหม่มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ สะสมองค์ความรู้ด้านการเกษตร มาอย่างต่อเนื่อง ต่อยอดจัดตั้งเป็น **ศูนย์การเรียนรู้เกษตร**

ทฤษฎีใหม่ ฟาร์มพอติ ในปี ๒๕๖๕ และได้รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่หัวใจพอเพียง โดยใช้ฟาร์มพอติเป็นสถานที่ประกอบกิจกรรม นอกจากนี้ ยังร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ ได้แก่ **ทีมบ้านหมี่ริมเหมือง** สอนการเพาะกล้าต้นไม้ การเตรียมดินปลูกพืช **ทีมบ้านสวนอุตรดิตถ์** สอนการแปรรูปผักผลไม้ การประกอบอาหารจากพืชสมุนไพรเพื่อเพิ่มมูลค่า **หน่วยงานภาครัฐ** อาทิ เกษตรอำเภอ ประมงอำเภอ กรมพัฒนาที่ดิน **ผู้สูงอายุ และคนในชุมชน** เป็นวิทยากรให้ความรู้และวิทยากรกระบวนการ มีเด็กและเยาวชนในพื้นที่เข้าร่วมในนามของ “นักรับอาหารพื้นถิ่น” ประมาณ ๕๐ คน

ฐานการเรียนรู้ กิจกรรมนำความรู้

กิจกรรมนักรับอาหารพื้นถิ่น แบ่งกลุ่มเด็กและเยาวชนตามระดับอายุ ลงพื้นที่เป็นนักรับค้นหาพืชสมุนไพรชนิดต่าง ๆ โดย**กลุ่มเด็กเล็ก** สอนให้รู้จักพันธุ์พืชพื้นถิ่นและสมุนไพรเบื้องต้น เด็กได้สัมผัสของจริงในพื้นที่ **กลุ่มเด็กโต** เพิ่มเติมความรู้ด้านการปลูก ดูแลรักษา และแปรรูป โดยนำพืชสมุนไพรส่งทีมครูพี่เลี้ยง ที่มีคุณกนกนิกา และสมาชิกวุฒิสภา จ.อุตรดิตถ์ เป็นครูพี่เลี้ยงและวิทยากร ให้ความรู้ประจำฐานการเรียนรู้ ผ่าน **๑๓ ฐานการเรียนรู้** ครอบคลุมเรื่องพืชผักสมุนไพรพื้นถิ่นที่เด็ก ๆ ไม่เคยรู้จักมาก่อน อาทิ การเรียนรู้ลักษณะ/สรรพคุณ/คุณประโยชน์ของพืชผักสมุนไพรแต่ละชนิด การแปรรูปและการประกอบอาหารพื้นเมืองจากพืชผักสมุนไพร และผลผลิตการเกษตรต่าง ๆ เช่น **การแปรรูปปลานิล** เป็นปลาซึ่ม น้ำพริกและน้ำหมักปลาซึ่ม **การแปรรูปผักผลไม้ตามฤดูกาล** ผักสลัดโรล สลัดผลไม้ ส้มตำน้ำสมุนไพร น้ำสมุนไพรจากมะพร้าว กว๊ายเตี้ยลุยสวน **การทำเกษตรอินทรีย์** ปุ๋ยหมักอินทรีย์ นาข้าวอินทรีย์ นาข้าวไรซ์เบอร์รี่ การปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์ อาทิ การเพาะเห็ด การเลี้ยงปลา กบ ไก่ดำ และ**การใช้พลังงานแสงอาทิตย์** (Solar Cell) กระบวนการแปลงพลังงานแสงอาทิตย์ ให้เป็นพลังงานทดแทน เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ส่งผลให้เด็กและเยาวชน**รู้จักการทำงานเป็นทีม**

มีทักษะการสังเกตลักษณะ ชนิด และคุณประโยชน์ของพืชผักสมุนไพรท้องถิ่น และมีความรู้การแปรรูปและประกอบอาหารพื้นถิ่นประเภทต่าง ๆ ที่สามารถนำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ด้วย

นักรับอาหารพื้นถิ่นเป็นกิจกรรมที่วุฒิสภา จ.อุตรดิตถ์ ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ และภาคีเครือข่ายจัดขึ้นผ่านการเรียนรู้จากกิจกรรมนอกห้องเรียน ส่งผลให้เด็กและเยาวชนรู้คุณค่า และอนุรักษ์พืชผักสมุนไพรพื้นถิ่นตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเพาะกล้า ปลูก ดูแล รักษา ใช้ประโยชน์ และแปรรูป สร้างทัศนคติการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่ม ชุมชนมีความมั่นคงด้านอาหาร/อาหารปลอดภัย ส่งเสริมความหลากหลายของพืชอาหารในระบบนิเวศ และอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน

“คิดดี ทำดี และลงมือทำทันที เพื่อสืบสานตามรอยศาสตร์พระราชา และสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

นางสาวกนกนิกา สมหวัง วุฒิสภา จ.อุตรดิตถ์

การขับเคลื่อนพลังบวร

“บ้าน วัด โรงเรียน” บ่มเพาะเด็กและเยาวชน ด้วยหลักสูตร

บ้าน วัด และโรงเรียน เป็นสถาบันหลักที่มีความใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของคนไทย มีบทบาทสำคัญในการดูแลและพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เจริญเติบโตเป็นคนดีของสังคม โดยบ้านหรือสถาบันครอบครัว ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู ให้ความรักแก่บุตรหลาน วัดหรือสถาบันพระพุทธศาสนามีบทบาทในการอบรมบ่มเพาะความดีงามทั้งทางกาย วาจา ใจ ให้แก่คนในสังคม และโรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะ และสอนให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาตนเอง อย่่างไรก็ตาม ภายใต้สังคมวัตถุนิยมหรือบริโภคนิยม พบว่า กลุ่มเด็ก และเยาวชนละเลยวัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มากขึ้น เช่น ปัญหาทางเพศ ยาเสพติด ความรุนแรง ในครอบครัว อาชญากรรม ติดเกม เป็นต้น **การใช้พลังบวร “บ้าน วัด โรงเรียน”** ชัดเกล้าความประพฤติด้วยหลักคุณธรรมและจริยธรรม จึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการบ่มเพาะเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี คนเก่ง สามารถพัฒนาและสร้างสังคมที่ดีงาม

ขับเคลื่อน “พลังบวร” ผ่านโครงการ/กิจกรรมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม

พระธรรมวิทย์ ฐานธมโม วุฒิสถาสนาจารย์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครราชสีมา เพื่อสังคม อำเภอเมืองหนองคาย มุ่งมั่น บ่มเพาะเด็กและเยาวชนด้วยพลัง “บวร” มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ปี ๒๕๕๒ ผ่านโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้วยความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน บุคลากรทางการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างให้เด็ก และเยาวชนเป็นคนดี รู้กตัญญู มีจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและ คุ่มค่า ชัดเกล้าฝึกฝนให้สามารถใช้ชีวิตอย่างสมดุล และพร้อมรับ ต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ โดยดำเนินการ

๑) โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนเฉลิมพระเกียรติ หลักรัฐ “๒๒ วัน แห่งการตื่นรู้” โดยพระธรรมวิทย์ ฐานธมโม ได้จัดทำข้อเสนอโครงการฯ และได้รับความเห็นชอบ จากเจ้าคณะภาค ๑๐ ให้ดำเนินการในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค ๑๐ (อุบลราชธานี ยโสธร อำนาจเจริญ นครพนม มุกดาหาร และศรีสะเกษ) ระหว่างวันที่ ๒-๒๓ เมษายน ๒๕๖๗ ดำเนินงานแบบบวร โดยโรงเรียนนรณรงค์ให้นักเรียน เห็นความสำคัญของการปฏิบัติธรรมและคัดเลือกนักเรียนชาย ระดับประถมศึกษาปีที่ ๒ ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หรือเทียบเท่า ที่มีความเหมาะสมสมัครเข้าร่วมโครงการ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมกันสนับสนุนค่าใช้จ่าย พิธีแห่หน้าค บวช ตักบาตรเช้า ถวายภัตตาหารเพล น้ำปานะ และกิจกรรมต่าง ๆ หมุนเวียนกันไปแต่ละตำบล โดยมี ประชาชนชุมชนหรือผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่เข้าร่วมบรรยาย ให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ยาเสพติด ภาวะผู้นำ เป็นต้น และพระธรรมวิทย์ ฐานธมโม ทำหน้าที่พัฒนาศักยภาพ

พระวิทยากร พระพี่เลี้ยง และให้คำปรึกษาการดำเนินโครงการฯ มีเด็กและเยาวชนเข้าร่วมบรรพชาเป็นสามเณร จำนวน ๑๒,๐๐๐ คน เมื่อสิ้นสุดโครงการฯ มีสามเณรบวชต่อเป็นศาสนทายาท จำนวน ๕๐๐ รูป และในปี ๒๕๖๘ ได้ขยายผลโครงการฯ ไปยังวัดเขาถ้ำอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี มีเด็กและเยาวชนเข้าร่วมบรรพชาจำนวน ๓๑ รูป และบวชต่อเป็นศาสนทายาท จำนวน ๑๑ รูป

๒) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาทั่วประเทศ ผ่านการอบรม/เข้าค่ายคุณธรรม ระยะเวลา ๑-๓ วัน ประกอบด้วย (๑) กิจกรรมนันทนาการ ละลายพฤติกรรม (๒) การบรรยายธรรมะด้วยสื่อที่กระตุ้นการรับรู้ จดจำ และเข้าใจ (๓) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (๔) การเจริญสติ ฝึกสมาธิ สร้างปัญญา ฝึกทักษะชีวิต (๕) การเสริมสร้างจิตสาธารณะ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และ (๖) การคิด วิเคราะห์ ตอบปัญหา ซึ่งโครงการนี้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๒-๒๕๖๗ มีเด็กและเยาวชนเข้ารับการอบรม/เข้าค่ายคุณธรรม ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน จากสถานศึกษาทั่วประเทศ จำนวน ๒,๐๐๐ แห่ง และในปี ๒๕๖๘ ได้ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๑ และศูนย์ปฏิบัติการธรรมาภิบาล เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ขยายผลโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชทานสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ให้แก่เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๑ จำนวน ๘๒ แห่ง

นอกจากนี้ ยังได้มีการอบรมบุคลากรทางการศึกษา ให้ความเข้าใจต่อทักษะชีวิตเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งอบรมพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์ภาพ สานสายใยพ่อแม่ลูกผูกพัน การเลี้ยงดูลูกให้เป็นคนดีเพื่อลดปัญหาสังคม

กล่าวโดยสรุป การดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้วยหลักธรรมส่งผลให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ที่เห็นถึงความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นรากฐานการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อเป็นกำลังสำคัญในอนาคตของประเทศ ในการพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมที่ติงามต่อไป

ขับเคลื่อนงานด้วยพลังบวร
“บ้าน วัด โรงเรียน”
 ด้วยปณิธานที่ว่า
“สร้างโอกาสความเป็นไปได้
ให้ทุกคนในสังคมเข้าถึงหลักธรรม
เพื่อเพิ่มคุณค่าความเป็นมนุษย์
ที่สมบูรณ์”
 พระธรรมวิทย์ สุานธมโม วุฒิวาสา จ.หนองคาย

ทำด้วยความมุ่งมั่น ใจรัก

นอกจากส่งเสริมคอนแล้ว ยังสนับสนุนศิลปะแขนงอื่น อาทิ ร้อยมาลัยใบเตย ทำอาหารไทย และกิจกรรมผู้สูงอายุ ในชุมชน และในอนาคตจะจัดตั้งค่ายศิลปะสำหรับเด็กเล็ก อายุต่ำกว่า ๑๒ ปี แบ่งเป็นกลุ่มรำ การทำหัวโขน ฯลฯ เพื่อปลูกฝังศิลปะตั้งแต่วัยเยาว์ โดยมีภาคีเครือข่ายที่สำคัญ อาทิ สภาวัฒนธรรมเขตบางขุนเทียน สำนักงานเขตบางขุนเทียน โรงเรียนและวัดกอก สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ และผู้ที่มีใจรักในศิลปะ

ด้วยความมุ่งมั่นและใจรักในงานศิลปะและวัฒนธรรม อาจารย์อำไพมิได้เพียงแค่ทำหน้าที่สนับสนุนอยู่เบื้องหลังเท่านั้น แต่ยังลงพื้นที่ด้วยตนเองอยู่เสมอ ทั้งการเดินทาง ไปดูแลการฝึกซ้อม สอดแทรกการสอนภาษาอังกฤษให้เด็ก และเยาวชน หางานและสถานที่ให้เด็กได้แสดง รวมถึงค่าใช้จ่าย พื้นฐานสำหรับอาหารกลางวันในวันที่มีการฝึกซ้อม ทั้งหมดนี้ ล้วนสะท้อนถึงความทุ่มเทที่มีใจเพียงแคบ่บทบาทของอาสาสมัคร ธรรมดาเท่านั้น แต่เป็นผู้เสียสละที่มีศิลปะอยู่ในหัวใจอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ เด็กและเยาวชนที่ผ่านการฝึกฝนจากชมรมนี้ นอกจากจะมีโอกาสทางการศึกษาและอาชีพแล้ว ยังเติบโตไปพร้อมกับความภาคภูมิใจในรากเหง้าทางวัฒนธรรมของตนเอง หลายคนเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่รุ่นน้อง สร้างวงจรแห่งการเรียนรู้ไม่สิ้นสุด และยิ่งไปกว่านั้นคือการสร้าง **“คนดี”** โดยใช้ศิลปะเป็นสิ่งเชื่อมร้อยผู้คนให้กับสังคมในระยะยาว

อาจารย์อำไพมักกล่าวเสมอว่า การทำงานเพื่อศิลปะ มิใช่เพียงการอนุรักษ์สิ่งเก่า แต่คือการทำให้ **“ศิลปะ มี ชีวิต”** อยู่ในตัวเด็ก และเยาวชนในยุคปัจจุบัน เด็กเหล่านี้จะเห็นคุณค่าของตนเอง และสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในวัฒนธรรมไทย ด้วยความวิริยะอุตสาหะของอาจารย์ จึงเป็นดั่งแรงบันดาลใจสำคัญให้คนรุ่นใหม่ได้ตระหนักถึงพลังของศิลปะในฐานะเครื่องมือในการพัฒนา **“คน”** และ **“ชุมชน”** ไปพร้อมกัน

ศิลปะ คือ ชีวิต จึงทำมาตลอดชีวิต
ศิลปะ ทำให้คนเป็นคนดี มิเมตตา กรุณา
เผื่อแผ่ และกล่อมเกล่าจิตใจเด็กและ
เยาวชนให้มีจิตใจที่ดีงาม

นางอำไพ วิทยวิโรจน์ วุฒิสภาฯ กรุงเทพฯ

ฮุกุมปากัต (ธรรมนูญหมู่บ้าน) ๙ ดี

ปลูกฝังจิตสำนึกดีให้เยาวชน สู่วิสัยสร้างสันติสุขชายแดนภาคใต้ที่มั่นคง ยั่งยืน

โรงเรียนเป็นสถานที่อบรมบ่มเพาะเยาวชนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพทั้งความรู้ด้านวิชาการ ทักษะ ทักษะคิดและการอยู่ร่วมกันในวิถีชีวิตประจำวัน ขณะที่จังหวัดชายแดนใต้เป็นพื้นที่ที่มีความซับซ้อนและหลากหลายในมิติการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของศาสนา และความแตกต่างทางความคิดและพฤติกรรมของชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งสถานศึกษาต้องบูรณาการกับทุกภาคส่วนในการให้ความรู้ เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม พัฒนาและให้โอกาสทางการศึกษาและการประกอบอาชีพอย่างเท่าเทียมกัน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกช่วงวัย รวมทั้งสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ครอบครัวและชุมชน ด้วยการนำ “ฮุกุมปากัต” หรือ ธรรมนูญหมู่บ้าน ๙ ดี มาปรับใช้ในโรงเรียนเพื่อให้เยาวชนเป็นคนดี มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

ขับเคลื่อนตามหลักศาสนา สู่ความร่วมมือในการแก้ไข ปัญหาเด็กและเยาวชน

ฮุกุม แปลว่า กฎระเบียบ ปากัต แปลว่า ความร่วมมือ ฮุกุมปากัต (ธรรมนูญหมู่บ้าน) ๙ ดี เป็นกฎหรือธรรมนูญชีวิตที่เป็นแกนกลางของสังคม ครอบคลุมวิถีการดำรงชีวิตตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาและหลักกฎหมาย รวม ๙ ด้าน หรือ ๙ ดี ประกอบด้วย ดีที่ ๑ การเป็นคนดี ดีที่ ๒ มีปัญญา ดีที่ ๓ รายได้สมดุล ดีที่ ๔ สุขภาพแข็งแรง ดีที่ ๕ สิ่งแวดล้อมสมบูรณ์ ดีที่ ๖ สังคมอบอุ่น ดีที่ ๗ หลุดพ้นอาชญากรรม ดีที่ ๘ จัดตั้งกองทุนพึ่งตนเอง และดีที่ ๙ กรรมการหมู่บ้านเข้มแข็ง โดยเฉพาะฮุกุมปากัต

ในดีที่ ๑ ดีที่ ๒ และดีที่ ๔ ถูกนำมาปรับใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมในสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชน “ทำดี ละชั่ว กลัวบาป” นำหลักการของธรรมนูญหมู่บ้านมาหนุนเสริมให้เกิดแผนการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างเครือข่ายแกนนำนักเรียน การส่งต่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้าและสร้างความเข้มแข็งให้ตนเอง โรงเรียนและชุมชนอย่างยั่งยืน

ขยายผลสุกมปากัดสู่สถานศึกษา

นายประชา มณีกุล ประธานวุฒิสภาสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี และประธานเครือข่ายขับเคลื่อนสุกมปากัด (ธรรมนูญหมู่บ้าน) ๙ ดี เพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับวุฒิสภาฯ จังหวัดปัตตานี เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนสุกมปากัด ๙ ดี มาตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ โดยนำร่องในตำบลยาบี อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ได้แก่ กองสันติวิธี ศูนย์สันติวิธี กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ภาค ๔ ส่วนหน้า และกองส่งเสริมและสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ภาคประชาสังคม ได้แก่ เครือข่ายการขับเคลื่อนสุกมปากัด (ธรรมนูญหมู่บ้าน) ๙ ดี เพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งภาคีการพัฒนาอื่น ๆ ที่มีเป้าหมายหลักคือ ขยายผลการนำสุกมปากัดไปปรับใช้ให้เต็มพื้นที่ตำบลยาบี ครอบคลุมทั้งโรงเรียนและชุมชน

นายประชาได้นำสุกมปากัดไปขยายผลในโรงเรียนยาบีบรรณวิทย์ เพื่อเป็นฐานการขับเคลื่อนสู่ชุมชน และวุฒิสภาฯ ประสานและเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายระดับพื้นที่ เป็นที่ปรึกษาและวิทยากรในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชน ร่วมจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ด้านสังคม อาทิ โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมสถานักเรียน โดยให้เด็กและเยาวชนเป็นกรรมการหมู่บ้านน้อย ทำหน้าที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การอนุรักษ์วัฒนธรรม และการดูแลสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ พัฒนาทักษะ และตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของกรรมการหมู่บ้าน รวมทั้งปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นวางแผน และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน/ชุมชน ซึ่งเป็นการส่งไม้ต่อจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนรุ่นใหม่ในการพัฒนาหมู่บ้านให้มีความเจริญก้าวหน้า รักษาไว้

ซึ่งความสงบเรียบร้อยและสันติสุขของหมู่บ้านในอนาคต รวมทั้งสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ด้วยการมอบทุนการศึกษาแก่ผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และปลูกจิตสำนึกสาธารณะให้แก่เยาวชนในการอุทิศตนเพื่อชุมชน

กล่าวได้ว่า การนำสุกมปากัด (ธรรมนูญหมู่บ้าน) ๙ ดี มาปรับใช้ในโรงเรียน สามารถช่วยป้องกันปัญหาและพัฒนานักเรียนในหลายด้าน เช่น ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เด็กเติบโตเป็นคนดี มีความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม หรือทำประโยชน์เพื่อสาธารณะ การเรียนรู้ ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีภูมิคุ้มกัน สร้างความเข้มแข็งในโรงเรียน กรรมการหมู่บ้านน้อยสร้างโรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่ปลอดภัยและมีความอบอุ่น และการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน และต่อยอดสู่ชุมชนเข้มแข็ง เป็นต้น ทั้งนี้ วุฒิสภาฯ จะนำสุกมปากัดไปขยายผลในตำบลถนน อำเภอมายอ โดยจะเริ่มดำเนินการที่โรงเรียนศิริราชภานุรักษ์คัคคี ซึ่งเป็นโรงเรียนของรัฐในพื้นที่เร่งรัดการพัฒนาเป็นลำดับแรก และจะขับเคลื่อนไปพร้อมกันทั่วทั้งจังหวัดปัตตานี เพื่อให้จังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดต้นแบบในการสร้างสันติสุขที่ยั่งยืนด้วยพลังความเข้มแข็งของชุมชน ผ่านสุกมปากัดต่อไป

แนวทางสุกมปากัดในสถานศึกษา หรือกรรมการหมู่บ้านน้อย เป็นหลักทำดีที่ ๑ ดีที่ ๒ และดีที่ ๔ ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา ในการเป็นคนดี ทำดีด้วยหัวใจ ดูแลตนเอง ช่วยเหลือสังคม มีปัญญา และทักษะความรู้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและสงบสุข

นายประชา มณีกุล ประธานวุฒิสภา จ.ปัตตานี

ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม

ส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ด้วยศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น
นางวาสนา ชันธวุฒิกุล และนางนวลจันทร์ สมสวาท วุฒิอาสาฯ จ.บุรีรัมย์ ร่วมกับคณะผู้นำหมู่บ้านจัดประชุมกับเครือข่ายกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นของวุฒิอาสาฯ อ.ลำปลายมาศ เพื่อหารือ/สร้างการรับรู้แนวทางการดำเนินงาน และต่อยอดการนำมรดกภูมิปัญญาด้านศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น ในการส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่องค์กรภาคีเครือข่ายในพื้นที่เป้าหมาย ทั้งระดับอำเภอ จังหวัด และกลุ่มจังหวัด ตามยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ประจำปี ๒๕๖๘ ของวุฒิอาสาฯ จ.บุรีรัมย์ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหนองเฒ่ากา อ.ลำปลายมาศ เมื่อวันที่ ๒๑ เม.ย. ๒๕๖๘

ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เสนอแผนการแก้ไขปัญหาน้ำขังป่า นายบัญญัติ เทียมนครบุรี ประธานวุฒิอาสาฯ จ.สระแก้ว และเครือข่ายคณะทำงานเพื่อจัดการปัญหาน้ำขังป่า จ.สระแก้ว เข้าพบนายกิจจา เสาวรสนายอำเภอวังน้ำเย็น เพื่อเสนอแผนการจัดการฝังดำบลในพื้นที่ ต.ทุ่งมหาเจริญ ประกอบด้วย ระบบข้อมูลในการจัดการปัญหาน้ำขังป่า ระบบการเฝ้าระวังและการแจ้งเตือน และการชดเชยเยียวยา เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำขังป่าใน จ.สระแก้ว ณ ที่ว่าการอำเภอวังน้ำเย็น เมื่อวันที่ ๒๑ เม.ย. ๒๕๖๘

ประชุมสนับสนุนกลไกการขับเคลื่อนภาคตะวันออก นายครุชิต เข้มเฉลิม กรรมการมูลนิธิพัฒนาไทและวุฒิอาสาฯ จ.ฉะเชิงเทรา เข้าร่วมประชุมโครงการสนับสนุนกลไกการขับเคลื่อนภาคตะวันออกสู่โลกเย็นที่เป็นธรรม ร่วมกับภาคีเครือข่ายภาคตะวันออก เพื่อวางแผนการทำงานร่วมกันทั้ง ๕ ภูมิภาคในภาคตะวันออก ณ มงเฮียร์ คาเฟ่ & ครั้วบ้านลุงดำ อ.แกลง จ.ระยอง เมื่อวันที่ ๓๐ เม.ย. ๒๕๖๘

ประชุมการขับเคลื่อน SDG Lab การบริหารจัดการน้ำ
เชิงพื้นที่ ๓ จังหวัด ลุ่มน้ำแม่กลอง ผู้แทนวุฒิอาสาฯ ๓ จังหวัดลุ่มน้ำแม่กลอง ได้แก่ สมุทรสงคราม ราชบุรี และกาญจนบุรี เข้าร่วมระดมความเห็นและเสนอแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ ร่วมกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายภาคประชาสังคม ณ โรงแรมเซ็นทารา ไทพี วิวัฒนา ราชบุรี อ.เมืองราชบุรี เมื่อวันที่ ๒ พ.ค. ๒๕๖๘

ศึกษาดูงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายภัทรดีพงษ์ เหลืองทอง วุฒิอาสาฯ จ.กาญจนบุรีและประธานศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง นำนักเรียนหลักสูตรโรงเรียนพลเมือง สถาบัน

พระปกเกล้า รุ่นที่ ๘ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ ศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วมด้วยวิถีธรรมชาติ และการเกษตรแบบพึ่งพาตนเองภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมี **นางทิวาพร ศรีวรกุล วุฒิอาสาฯ จ.กาญจนบุรี และประธานศูนย์เรียนรู้ฯ** เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้และสาธิตผ่านฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ ณ ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติท่ามะขาม เมื่อวันที่ ๒๒ พ.ค. ๒๕๖๘

วุฒิสภาฯ ประชุมหารือแนวทางการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๘

➤ **จ.ตรัง** นายภราดร นุชิตศิริภัทรา ประธานวุฒิสภาฯ และวุฒิสภาฯ จ.ตรัง จัดประชุมวุฒิสภาฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เพื่อติดตามประเด็นการแก้ไขปัญหาขยะสองข้างทางบนถนนสายหลัก จากอำเภอเมืองไปยังอำเภอต่าง ๆ ณ ห้องประชุมการยางแห่งประเทศไทย จ.ตรัง เมื่อวันที่ ๑๐ เม.ย. ๒๕๖๘

➤ **จ.สมุทรปราการ** นายสุรอรธ ทองนิรมล ประธานวุฒิสภาฯ จ.สมุทรปราการ จัดประชุมวุฒิสภาฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ เพื่อเสนอแนะแนวทางการวางแผน แก้ไขปัญหา ขับเคลื่อน และติดตามการบูรณะองค์พระสมุทระเจดีย์ หลังจากนั้นได้จัดกิจกรรมรดน้ำขอพรในเทศกาลวันสงกรานต์ ณ ห้องประชุมโรงเรียนสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๒๕ เม.ย. ๒๕๖๘

➤ **จ.ลพบุรี** วุฒิสภาฯ จ.ลพบุรี จัดประชุมวุฒิสภาฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ กำหนดแนวทางการดำเนินงานสมัชชายุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดลพบุรี พร้อมทั้งทบทวนโครงสร้างของคณะทำงาน และร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการดำเนินงานต่อไป โดยมีเจ้าหน้าที่ สศช. เข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์ (Zoom) ณ ห้องประชุมอาคารพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เมื่อวันที่ ๒๖ เม.ย. ๒๕๖๘

ขอแสดงความยินดี นายภราดร นุชิตศิริภัทรา ประธานวุฒิสภาฯ จ.ตรัง และรองประธานหอการค้า จ.ตรัง ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติด้านครอบครัวระดับจังหวัด ประเภทครอบครัวร่วมเย็นระดับจังหวัด ในโครงการงานวันผู้สูงอายุและวันแห่งครอบครัวจังหวัดตรัง ประจำปี ๒๕๖๘ ณ โรงแรมวัฒนา พาร์ค อ.เมืองตรัง เมื่อวันที่ ๒๘ เม.ย. ๒๕๖๘ และนางสาวประภาพร พิณประไพวงศ์ วุฒิสภาฯ จ.นนทบุรี ที่ได้รับเกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติในวันผู้สูงอายุแห่งชาติและวันแห่งครอบครัว ประจำปี ๒๕๖๘ ณ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี เมื่อวันที่ ๒๒ เม.ย. ๒๕๖๘

เปิดเวทีระดมความคิดเห็นวุฒิสภาฯ ระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย-อันดามัน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับมูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาวุฒิสภาฯ อนาคตสมองกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและภาคใต้ฝั่งอันดามัน” เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มการทำงานและสร้างเครือข่ายการทำงานในระดับพื้นที่ของวุฒิสภาฯ ในการเป็นพลังร่วมพัฒนาประเทศ ตามเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด โดย **นางสาวดวงกมล วิมลกิจ** ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาคความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม (กสท.) สศช. ได้นำเสนอเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคใต้สถานการณ์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พร้อมทั้งปัญหาและความท้าทายที่สำคัญ ตลอดจนการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ เมื่อวันที่ ๑๕ พ.ค. ๒๕๖๘ ณ โรงแรมบรรจงบุรี จ.สุราษฎร์ธานี และวันที่ ๑๖ พ.ค. ๒๕๖๘ ณ โรงแรมเรือรัษฎา จ.ตรัง

ปฐมนิเทศวุฒิสภาฯ อนาคตสมองใหม่ กองยุทธศาสตร์การพัฒนาคความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม สศช. ร่วมกับ มพท. จัดปฐมนิเทศวุฒิสภาฯ ใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ ผ่านทางออนไลน์ Zoom Meeting โดยมี **นางสาวศรี ศรีงาม** ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียงและธนาคารสมอง กล่าวต้อนรับ และชี้แจงบทบาทของวุฒิสภาฯ อนาคตสมอง เพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ พร้อมตอบข้อซักถาม มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๕๐ คน เมื่อวันที่ ๑๕ พ.ค. ๒๕๖๘

ขอเชิญชมภาพยนตร์สั้นเสริมสร้างความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับธนาคารสมองและวุฒิสภาธนาคารสมอง
เรื่อง **เกษียณแล้ว...จะทำอะไร !!** จาก YouTube ธนาคารสมอง มูลนิธิพัฒนาไท

ช่องทางการติดต่อ และประชาสัมพันธ์ธนาคารสมอง

● ธนาคารสมอง มูลนิธิพัฒนาไท ●

วุฒิสภาฯ ท่านใดต้องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน องค์ความรู้ รวมทั้งข้อคิดเห็นต่าง ๆ สามารถส่งมาที่
กองยุทธศาสตร์การพัฒนาคความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ หรือ

brainbank@nesdc.go.th ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๓๕๑๒, ๓๕๑๖, ๓๕๒๔ ๐-๒๒๘๒-๙๑๕๘, ๐-๒๒๘๑-๖๑๒๗

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๑๔/๒๕๒๑
ปณฝ.ทำเนียบรัฐบาล

เหตุขัดข้องที่นำจ่ายผู้รับไม่ได้

- ๑. จำนวนไม่ชัดเจน
- ๒. ไม่มีเลขที่บ้านตามจำนวน
- ๓. ไม่ยอมรับ
- ๔. ไม่มีผู้รับตามจำนวน
- ๕. ไม่มีรับภายในกำหนด
- ๖. เลิกกิจการ
- ๗. ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่
- ๘. อื่นๆ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ธนาคารสมอง กองยุทธศาสตร์การพัฒนาคความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม

๙๖๒ ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๘-๒๘๔๙ โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๙๑๕๘, ๐-๒๒๘๑-๖๑๒๗ เว็บไซต์ <https://brainbank.nesdc.go.th>